

3. Met Hem gestorven

Christus stierf aan het kruis. Indien wij nu kunnen zeggen dat wij met Hem gekruisigd zijn, dan niet minder dat wij ook met Hem gestorven zijn. Het een volgt uit het ander.

'Indien wij nu met Christus gestorven zijn, zo geloven wij, dat wij ook met Hem zullen leven.' (Rom. 6:8)

'Indien gij dan met Christus de eerste beginselen der wereld zijt afgestorven, wat wordt gij, gelijk of gij in de wereld leefde, met inzettingen belast?' (Kol. 2:20).

'Dit is een getrouw woord; want indien wij met Hem gestorven zijn, zo zullen wij ook met Hem leven.' (2 Tim. 2:11).

2.a.

Dit zijn de teksten waarin Paulus schrijft 'medegestorven' of 'met Christus gestorven.' Het onderwijs wat Paulus in het algemeen bij deze uitdrukkingen geeft is veel uitgebreider, zoals we zullen zien.

In 2 Timotheüs 2:11 schrijft de Statenvertaling 'Hem' weer cursief. En dat betekent weer dat het woord er in het Grieks niet staat. NBG'51 vertaalt daar:

'Het woord is betrouwbaar: immers, indien wij medesterven, zullen wij ook medeleven.'

2.b.

Ook in dit sterven kent het onderwijs van Paulus de twee facetten, namelijk 'Hij voor ons', en 'wij met Hem.'

'Want Christus, als wij nog krachteloos waren is te Zijner tijd voor de goddelozen gestorven.' (Rom 5:6).

'Maar God bevestigt Zijn liefde jegens ons, dat Christus voor ons gestorven is, als wij nog zondaars waren.' (Rom. 5:8).

'En zal de broeder, die zwak is, door uw kennis verloren gaan, om wie Christus gestorven is?' (1Kor. 8:11).

'Als die dit oordelen, dat, indien Eén voor allen gestorven is, zij dan allen gestorven zijn. En Hij is voor allen gestorven, opdat degenen, die leven, niet meer zichzelf zouden leven, maar Dien, Die voor hen gestorven en opgewekt is.' (2 Kor. 5:15).

'Die voor ons gestorven is, opdat wij, hetzij dat wij waken, hetzij dat wij slapen, tezamen met Hem leven zouden.' (1 Thes. 5:10).

Het 'Hij voor ons' kunnen we in Zijn sterven dus gewoon als onderwijs laten staan. Maar Paulus zegt meer. Hij gaat dieper. Hij wil dat de gelovigen gaan zien dat zij 'met Hem gestorven' zijn. En dat dienen we dan weer geestelijk te verstaan.

2.c.

Dat Thomas en Petrus dat sterven met Hem iets anders zagen lezen we bijvoorbeeld in de Evangelien.

'Petrus zei tot Hem: Al moest ik ook MET U sterven, zo zal ik u geenszins verloochenen'. (Mat. 26:35).

'Thomas dan genaamd Didymus, zei tot zijn medediscipelen: Laat ons ook gaan, opdat wij MET HEM sterven.' (Joh. 11:16).

Zij konden toen zij dit zeiden niets anders gedacht hebben, met letterlijk met Hem de dood ingaan. Samen de vijandschap van de Joden ondergaan, en samen sterven. Paulus bedoelt dat natuurlijk anders als hij schrijft dat we met Hem gestorven zijn. Dat is een geestelijke weg; maar opnieuw, laten we het niet minder letterlijk lezen.

2.d.

In Romeinen 6 is het onmogelijk om de waarheid die Paulus daar wil onderwijzen los te zien van de stappen die volgen. Dus dit hoofdstuk zullen we in een later stadium nader bekijken. Het probleem wat Paulus in Romeinen 6 onder handen neemt is dat van de zonde. En de relatie van de gelovigen daarmee. Let wel het gaat vanaf Romeinen 5:12 over de zonde, en niet meer zoals in de voorgaande hoofdstukken over de zonden. Die omslag op dit punt in de brief te missen, is tegelijk een groot deel van deze brief misverstaan. De zonden (meervoud) kunnen we zien als de gevolgen, de daden. De zonde (enkelvoud) is het principe, de oorzaak. Het beginsel, dat de mens doet afwijken. Zeker omdat we bezig zijn om de uitdrukking 'met Hem gestorven' te bestuderen, is het belangrijk dit onderscheid te zien, en dit omslagpunt bij Romeinen 5:12 in Paulus' schrijven op te merken.

Ik belicht voorlopig in het kort twee teksten uit Romeinen 6, totdat we klaar zijn om ook de rest in ogenschouw te nemen te bezien.

'Wat zullen wij dan zeggen? Zullen wij in de zonde blijven, opdat de genade te meerder worde? Dat zij verre. Wij, die der zonde gestorven zijn, hoe zullen wij nog in dezelve leven?' (Rom. 6:1,2).

Kan de zonde nog het beginsel, de grondslag van ons leven vormen? Nee, natuurlijk niet, geeft Paulus als antwoord op die vraag. We zijn voor dat beginsel gestorven. Dood! En als je ergens dood voor bent, is het onmogelijk dat je erin leeft. Glashelder is het wat Paulus hier wil zeggen. Hij werkt dat nader uit in dit hoofdstuk. Maar we zullen ons nu beperken tot het volgende Schriftgedeelte.

'Want dat Hij gestorven is, dat is Hij der zonde eenmaal gestorven; en dat Hij leeft, dat leeft Hij Gode. Alzo ook gijlieden, houdt het daarvoor dat gij wel der zonde dood zijt, maar Gode levende zijt in Christus Jezus, onze Heere. Dat dan de zonde niet heerse in uw sterfelijk lichaam, om haar te gehoorzamen in de begeerlijkheden van hetzelve lichaam.' (Rom. 6:10-13).

Christus is gestorven voor de zonde. Eenmaal, en dat is genoeg. U bent met Christus gestorven. Houdt het er dan ook voor dat u net als Christus dood bent voor de zonde. Dat is in het kort wat Paulus zijn lezers hier wil duidelijk maken. Houdt het ervoor. Dat zijn een paar hele belangrijke woorden (in het Grieks één woord) in dit gedeelte van de brief aan de Romeinen.

Paulus begreep ook wel dat de aanvechting van de zonde bleef. Maar de strijd ertegen beschrijft hij als heel eenvoudig. Zie op uzelf zoals God u ziet in Christus. En dat is dood voor de zonde. Voor de zonde eenmaal gestorven.

2.e.

Voordat we Kolossenzen 2:20 in zijn context bekijken zullen we eerst de brief aan de Galaten iets nader bekijken, waar die dit onderwerp sterven met Christus betreft. Die uitdrukking komt er als zodanig niet voor maar de brief heeft er wel onderwijs over.

Opmerkenswaardig is de uitdrukking 'de eerste beginselen van deze wereld.'

'En nu, als gij God kent, ja, veelmeer, van God gekend zijt, hoe keert gij u wederom tot de zwakke en arme beginselen, welke gij wederom van voren aan wilt dienen?' (Gal. 4:9).

Het is een van die uitroepen van Paulus waarin hij aangeeft dat hij er niets meer van begrijpt. Het is de hele brief door de vraag: Hoe is het mogelijk dat het zo ver met jullie is gekomen? Door Paulus' onderwijs wisten de Galaten van de rechtvaardiging door het geloof. Maar onder de invloed van leraars der wet raakten zij in de ban van de besnijdenis. Zij wilden terugkeren onder de wet. En dat is het waar Paulus in de brief zo fel tegen ageert.

'Alzo wij ook, toen wij kinderen waren, zo waren wij dienstbaar gemaakt onder de eerste beginselen der wereld.' (Gal. 4:3).

Daar is die uitdrukking weer. En Paulus maakt er geen geheim van wat die in dit verband bedoelt.

'Maar wanneer de volheid des tijds gekomen is, heeft God Zijn Zoon uitgezonden, geworden uit een vrouw, geworden onder de wet, opdat Hij degenen, die onder de wet waren, verlossen zou, en opdat wij de aanneming tot kinderen verkrijgen zouden.' (Gal. 4:4, 5).

'Dienstbaar gemaakt aan de eerste beginselen der wereld' staat hier gelijk aan onder de wet zijn.

Door het werk van Christus waren de gelovige Joden hieruit verlost, als zij het konden vatten. Zij waren niet meer dienstknechten, nee, zij hadden de aanneming tot zonen verkregen. Maar de Galaten hadden nooit onder de wet geleefd. Zij hadden Christus leren kennen in Zijn dood en opstanding, en door die kennis hadden ook zij de aanneming tot zonen verkregen. Maar het merkwaardige is nu, dat zij zich nu wilden laten besnijden. Dat staat gelijk aan terugkeren onder de wet. Terug tot de zwakke en arme beginselen.

'Gij onderhoudt dagen, en maanden, en tijden, en jaren.' (Gal. 4:10).

Dwaasheid! En Paulus voegt er aan toe dat hij misschien tevergeefs onder hen gearbeid had. (Gal. 4:11).

'Want ik ben door de wet voor/aan de wet gestorven, opdat ik Gode leven zou.' (Gal. 2:19).

Hoe was Paulus door de wet gestorven? Wel, Christus was gekomen onder de wet (Gal 4:4). En Hij is onder die wet gestorven. Hoe is Paulus voor de wet (der wet) gestorven? Dat legt hij in het volgende vers uit, en dan zijn we weer terug bij het vorige deel in deze serie.

'Ik ben met Christus gekruist.'

Dat is het onderwijs wat Paulus de Galaten had gegeven. Klip en klaar. En ze hadden het begrepen. Maar nochtans keerden zij terug naar de eerste beginselen. Begrijpen we iets van Paulus' enorme verontwaardiging? Die is echt niet mis. Lees alleen al 3:1:

'O gij uitzinnige Galaten, wie heeft u betoverd, dat gij der waarheid niet zou gehoorzaam zijn; dewelke Jezus Christus voor de ogen geschilderd is geweest, onder u gekruist zijnde?'

Hij betitelde de Christenen in Galatië als uitzinnig, betoverd! Omdat zij terug wilden keren onder de wet.

Paulus was door de wet der wet gestorven, zo schreef hij zelf. En voor degenen die nog aarzelen of we de wet wel kunnen rekenen tot de eerste beginselen van deze wereld, verwijs ik naar Galaten 6:14,15.

'Maar het zij verre van mij, dat ik zou roemen, anders dan in het kruis van onze Heere Jezus Christus; door Welke de wereld mij gekruisigd is, en ik der wereld. Want in Christus heeft noch besnijdenis enige kracht, noch voorhuid, maar een nieuw schepsel.' (Gal. 6:14, 15).

Het is of, of. En niet en, en. Met Christus gekruisigd en gestorven kan eenvoudig niet betekenen dat we nog onder de wet willen leven. Christus heeft Zelf onder de wet geleefd en is er onder gestorven, als een vervloekte, hangende aan het kruis.

Zie voor dit sterven voor/aan de wet ook Romeinen 7:1-6. Romeinen 7:4 springt er daar wel uit, en geeft de kern van dat gedeelte weer:

'Zo dan, mijn broeders, gij zijt ook der wet gedood door het lichaam van Christus, opdat gij zoudt worden eens Anderen, namelijk Desgenen, Die van de doden opgewekt is, opdat wij Gode vruchten dragen zouden.' (Rom. 7:4).

Als we de hoofdlijn van de brief aan de Galaten begrepen hebben en het scherpe onderwijs wat Paulus hen geeft tot ons door hebben laten dringen, hebben we ook niet meer zo veel moeite om Kolossensen 2:20 te begrijpen.

Het gevaar dat de Kolossensen bedreigde was anders, maar in wezen van dezelfde aard. Zij hadden waarheid van de verborgenheid of het geheimenis reeds verstaan (daarover later in deze studie meer). In elk geval was hen die gepredikt.

'Wiens dienaar ik geworden ben, naar de bedeling van God, die mij gegeven is aan u, om te vervullen het Woord Gods. Namelijk de verborgenheid, die verborgen is geweest van alle eeuwen en van alle geslachten, maar nu geopenbaard is aan Zijn heiligen.' (Kol. 1:26).

Maar nu ook dreigden dwaalleringen de Kolossenzen van dit pad af te brengen. En daar waarschuwt Paulus hen voor.

'En dit zeg ik, opdat niet iemand u misleide met beweegredenen, die een schijn hebben.' (Kol. 2:4).

'Ziet toe, dat niemand u als een roofvervoere door de filosofie, en ijdele verleiding, naar de overlevering der mensen, naar de eerste beginselen der wereld, en niet naar Christus.' (Kol. 2:8).

De positie van de Kolossenzen is helder:

'Want in Hem woont al de volheid der Godheid lichamenlijk. En gij zijt in Hem volmaakt, Die het Hoofd is van alle overheid en macht.' (Kol. 2:9).

Die positie, in Hem volmaakt, wordt aangevallen. Ook nu lijkt de aanval in de eerste plaats te komen uit de hoek van de Joodse godsdienst.

'Dat u dan niemand oordele in spijs of in drank, of in het stuk van de feestdag, of van de maan, of der sabbatten, welke zijn een schaduw der toekomstige dingen, maar het lichaam is van Christus.' (Kol. 2:16,17).

Naar mijn idee zegt Paulus hier dat niemand de Kolossenzen had te veroordelen in hun houding betreffende voedsel, en het onderhouden van Joodse feesten en sabbatten. Daarin lag niet hun roeping. Daar hadden ze als heidenen nooit wat mee te maken gehad en nu als Christenen ook niet. Al die zaken van de wet zagen op toekomstige dingen. Ze waren een schaduw, een beeld. Die schaduw werd zichtbaar in Israël, het volk, en niet onder de gelovigen uit de heidenen. Het

toevoegen van deze godsdienstige elementen zou hun zicht op hun volmaaktheid in Christus alleen doen vervagen. En daar waarschuwt Paulus hen in de eerste plaats tegen. Maar er is meer.

'Dat dan niemand u overheerse naar zijn wil in nederigheid en dienst der engelen, in hetgeen hij niet gezien heeft, tevergeefs opgeblazen zijnde door het verstand zijns vleses.' (Kol. 2:18).

Dit vers is niet al te eenvoudig te verklaren, maar de uitwerking ervan vinden we in de volgende verzen. Dit en de rest van dit hoofdstuk is een waarschuwing tegen heidense godsdienst, waarschijnlijk met elementen uit de gnostiek. Kennelijk werden de Kolossenzen door dwaalleraren opgeroepen tot een bepaalde vorm van ascese, waaronder het niet eten van bepaald voedsel, en het zich onthouden van het huwelijk.

'Namelijk raak niet, smaak niet, en roer niet aan.' (Kol. 2:21).

Het lijkt wel heel wat in de ogen van mensen, maar al dit soort godsdienstigheid heeft geen enkele waarde.

'Dewelke wel hebben een schijnrede van wijsheid in eigenwillige godsdienst en nederigheid, en in het lichaam niet te sparen, doch zijn niet in enige waarde, maar tot verzadiging van het vlees.' (Kol. 2:23).

Temidden van deze waarschuwingen vinden we de tekst:

'Indien gij dan met Christus de eerste beginselen der wereld zijt afgestorven, wat wordt gij, gelijk of gij in de wereld leefde, met inzettingen belast?' (Kol. 2:20).

Hier klinkt de verbazing en verontwaardiging weer door in Paulus' vraag. Hoe kan dit nu? U bent met Christus gestorven. U heeft met de eerste beginselen van de wereld niets (meer) te maken. Hoe kunt u zich zo door al deze dwaalleer laten vervoeren?

Het hoofdstuk dat volgt, bevat meer positief onderwijs, maar dat past meer in volgende trappen van 'met Hem.' Eén ding is duidelijk: in het leven van een ieder die heeft geleerd wat Paulus bedoelt met 'met Hem gestorven' dienen allerlei inzettingen van mensen, of zelfs de discussie daarover geen plaats meer te hebben. Zij zijn 'in Hem volmaakt'.

2f

2 Timotheüs 2:11 heeft ook de uitdrukking 'wij met Hem gestorven' of 'medegestorven'. Ze staat in een gedeelte waarin nog twee woorden met het voorvoegsel *sun*, 'mede' voorkomen.

'Indien wij MET HEM GESTORVEN zijn, zo zullen wij ook MET HEM LEVEN. Indien wij verdragen, wij zullen ook MET HEM HEERSEN.' (2 Tim. 2:11).

Medegestorven, mede leven en mede heersen. Vanwege deze uitdrukkingen zullen we dit Schriftgedeelte later ook nog tegenkomen.